

กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น
รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
The Process of People's Political Participation towards Local Government
Organizations in Theform of a Municipality (Case Study
Of 3 Municipalities) in Khon San District Chaiyaphum Province

นิติพันธ์ อินทโชติ

Nitipan Intachoti

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: nitipan.in@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 1 พฤศจิกายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 22 ธันวาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 22 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ (2) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติไม่ล้มเลิกสิ่งบัญญัติ ด้านการมีส่วนร่วมเคารพนับถือผู้อาวุโสในพรรค

ด้านการมีส่วนร่วมคุ้มครองป้องกันอันชอบธรรม ด้านการมีส่วนร่วมพร้อมเพรียงกันประชุม ด้านการมีส่วนร่วมไม่ลู่แก่อำนาจ ให้เกียรติสตรี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการมีส่วนร่วมเคารพสถานที่สำคัญ ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาททำให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เกิดความรักความสามัคคีมีการประชุมและทำกิจกรรมพร้อมเพรียงกัน

ความสำคัญ: กระบวนการ, มีส่วนร่วม, ของประชาชน

ABSTRACT

The objectives of this study (1) were to study the general condition and process of people's political participation towards the local government organization, municipality model: a case study of 3 municipalities in Khon San District. Chaiphum (2) to analyze the process of people's political participation towards the local government organization; Forms of municipalities, case studies of 3 municipalities in Khon San District Chaiphum (3) to present guidelines in the process of people's political participation to the local government organization, the form of municipalities, a case study of 3 municipalities in Khon San District. Chaiphum by applying the principles of Buddhism in accordance with the 7 Apothecary Principles. This research the researcher used a mixed method research method (Mixed Methods Research) using qualitative research.in-depth interview and quantitative research (Quantitative Research) data were analyzed by descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation. And content analysis techniques.

The results showed that: the process of people's political participation to local government organizations, municipalities, case studies of 3 municipalities in Khon San District. Chaiphumby applying the principles of Buddhism in accordance with the 7 Apothecary Principles, overall at a high level when considering the classification from highest to lowest It was found that the average was at a high level, i.e. the participation aspect. In the aspect of participation, always meet together forever. followed by participation, not enacting what is not yet enacted, not abolishing what is enacted In terms of participation, respect for the elders in the party Participation in the protection of righteousness in the aspect of participation in unison in the meeting; in the aspect of participation not reaching power honor women and the item with the lowest mean for participation in respect of important places, respectively.

From the interviews, the key informants saw that the application of Buddhist Dharma is integrated, resulting in people and local government organizations forming a municipality. Create love and unity with meetings and activities at the same time.

Keywords: Process, Participation, People

1. บทนำ

กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องครุการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล ในจังหวัดชัยภูมิ กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบของการขับเคลื่อนความเป็นประชาธิปไตย ดังนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงมีความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน และส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร โดยที่ผู้บริหาร จะต้องมีความรับผิดชอบต่องังคมมากยิ่งขึ้นอีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบาย ที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจ ว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟังความต้องการที่จะได้รับการตอบสนอง

กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหาร การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรของท้องถิ่นชุมชนและของชาติที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมตรวจสอบ ดังนั้น ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่ม กระบวนการตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ ของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การบริการสาธารณะต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนิน งานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โอกาสขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผลให้การดำเนินการต่างๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบการเมืองไทย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีผลให้ ประชาชนข้าราชการทหารตำรวจพลเรือนต่างมีบทบาทสำคัญทางการเมืองและยินยอมให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองนับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญของกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นสำหรับการเมืองกับทุกระบบเนื่องจากรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้องและการสนับสนุนของประชาชนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายของของรัฐและผู้บริหารหรือรัฐบาลได้ตามที่ประชาชนต้องการ การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐได้มอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจ (Decentralization) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการปกครองการจัดการบางอย่างเพื่อดำเนินกิจการให้เกิดผลประโยชน์ของรัฐและท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

การปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นพื้นฐานประชาธิปไตยระดับชาติเพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องอาศัย กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองในระดับท้องถิ่นโดยสร้างความเชื่อมั่นความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบัน

ฝึกอบรมประชาชนให้เข้าใจกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยช่วยให้ประชาชนมีการเรียนรู้และเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น หากประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้วคงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับชาติมากขึ้น กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสำคัญมากในระบอบประชาธิปไตย โดยต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการให้การสนับสนุนการปกครองตนเองจึงจะประสบความสำเร็จ กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่ จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจทางปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ชูศักดิ์, 2518: 6-7) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง การที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึก ในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล, 2521: 6-7)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง การปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการก็ได้ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง โดยจัดระบบภาษีหรือจัดสรรภาษีที่เหมาะสมรวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการมีรายได้เพียงพอในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมการป้องกันการทุจริตการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบแต่ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดแย้งผลประโยชน์และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: 74-75) การมี

ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและเจ้าหน้าที่ในองค์กรท้องถิ่นจึงต้องร่วมคิดร่วมทำร่วมเสนอแนะ ร่วมปฏิบัติ และปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ขององค์กรท้องถิ่นที่ตนอยู่

ด้วยสาเหตุและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจทำการ ศึกษาสภาพทั่วไป กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในจังหวัดชัยภูมิ และเพื่อนำเสนอรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในจังหวัดชัยภูมิ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ตามหลักอภิธานิธรรม 7 ผู้ศึกษาวิจัยจึงนำปัญหาดังกล่าวมาศึกษาและวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ตามหลักอภิธานิธรรม 7

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

โดยการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการแจกแบบสอบถาม (Surver Research) ผู้วิจัยกำหนด วิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยได้แบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน

- 1) กลุ่มด้านศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน
- 2) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบล 9 คน
- 3) กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลตำบล/ตัวแทนประชาชนจำนวน 10 คน
- 4) กลุ่มตัวแทนผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และเครื่องมือการบันทึก เพื่อค้นหา “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสารจังหวัดชัยภูมิ”

นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสารบทความ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักการคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - (1) จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In depth Interview Guide)
 - (2) ขอลหนังสือจากเลขาธิการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาวิทยาลัทยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์
 - (3) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้
 - (4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์
 - (5) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการกับข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์รายละเอียดจากเอกสาร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มเป้าหมายที่แยกประเภทไว้แล้วจำนวน 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มด้านศาสนา 2) กลุ่มด้านผู้บริหารเทศบาล 3) กลุ่มด้านสมาชิกสภาตำบลและตัวแทนประชาชน 4) กลุ่มด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยแยกวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและข้อมูลจากเอกสารต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์รวมกันในภาพรวมซึ่งบุคคลกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่ม เกี่ยวข้องกับแนวทางของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

3. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ”

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กรณีศึกษา 3 เทศบาลตำบล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตพื้นที่ 1) เทศบาลตำบลคอนสาร 2) เทศบาลตำบลห้วยยาง 3) เทศบาลตำบลทุ่งลุยลาย ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 25,931 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ”

ในการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดเก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนวิธีการสุ่มตัวอย่างในการเลือกกลุ่มวิจัย โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกองค์ประกอบของการแบ่ง พื้นที่เขต กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร เป็นสำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ แบบสัมภาษณ์ และเครื่องมือการบันทึก “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทำเครื่องมือวิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือประกอบด้วยดังนี้

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ แบบสัมภาษณ์ และเครื่องมือการบันทึก “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทำเครื่องมือวิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือประกอบด้วยดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ปัจจัย ส่วน บุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ รายการ จำนวน 5 ด้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” แบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การไว้วางใจ (Trust) 2) ความผูกพัน (Commitment) 3) มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Coach and Objectives) 4) มีอิสระในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมอปริหานิยธรรม 7 “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) หมั่นประชุมกัน 2) พร้อมเพรียงกันประชุม 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติ 4) เคารพนับถือผู้อาวุโสในพรรค 5) ไม่ลุแก่อำนาจให้เกียรติสตรี 6) เคารพสถานที่สำคัญ 7) คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม

ตอนที่ 4 “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุดได้รับกลับมา 400 ชุด

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยพบประเด็นที่มีสาระสำคัญดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสภาพทั่วไปของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

1.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล

(กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นที่จากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) จำนวน 24 รูป/คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มีข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) 4 ด้านด้วยกัน ดังนี้ 1) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการไว้วางใจกัน (Trust) 2) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความผูกพัน (Com mitment) 3) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Coach and Objectives) 4) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy)

1.2 จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาลในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

ผลจากการสัมภาษณ์ สรุปดังนี้

1. กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการไว้วางใจกัน (Trust)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีความไว้วางใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล (กรณีศึกษา 3 เทศบาล) ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

1) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการไว้วางใจกันการปฏิบัติงานเปิดโอกาสประชาชนเข้าร่วมตัดสินใจการทำการกิจกรรมของชุมชน การทำงานร่วมกับบุคคลคนของท้องถิ่นจัดตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นร่วมทั้งเข้าเป็นสมาชิกของของชุมชนจะทำให้เกิดการไว้วางใจในผลงานร่วมกันร่วมคิดร่วมทำการตัดสินใจร่วมกันของท้องถิ่นในการทำการกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนสนับสนุนทำให้ผู้ที่สมัครใจเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นได้รับการไว้วางใจเสียงสนับสนุน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลต้องสร้างความร่วมมือกับประชาชนให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันในการปฏิบัติงานทั้งด้านการศึกษา ด้านสาธารณะสุขชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นเกิดจากการมีอุดมการณ์เดียวกันของคนในชุมชนรวมตัวกันปกป้องรักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมกันของชุมชนในการตัดสินใจทำการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัย การสร้างความไว้วางใจให้ประชาชนร่วมตัดสินใจร่วมคิดร่วมทำโครงการต่างๆ ของชุมชน การจัดทำโครงการขององค์กรการปกครองให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการไว้วางใจกันเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความซื่อสัตย์ประชาชนในท้องถิ่นอยากเห็นผู้นำและสมาชิกท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์สุจริตสร้างความไว้วางใจให้ท้องถิ่น องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำให้ประชาชน ไว้วางใจในการเข้ามาทำหน้าที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเข้ามาตรวจสอบความโปร่งโปร่งใส การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างความไว้วางใจให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในองค์กรและตัวผู้นำท้องถิ่น ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้นำท้องถิ่นจะทำให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งประชาชนไว้วางใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนลงเลือกตั้งประชาชนก็ให้การสนับสนุน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างความ

เชื่อมั่นมีการไว้วางใจกันในการปฏิบัติหน้าที่การจัดเก็บภาษีและรายได้ของท้องถิ่นก็จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ความซื่อสัตย์สุจริตความโปร่งใสในการได้เข้ามาเป็นสมาชิกเป็นตัวแทนของประชาชนทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น ความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลการปฏิบัติงานต้องให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องให้เป็นไปตามเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดีมีคุณธรรม

3) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการไว้วางใจกันการมีส่วนร่วมภายในชุมชนหรือภายในองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการไว้วางใจกันในการปฏิบัติหน้าที่และมีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนา ตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนสร้างผลงานให้เห็นเป็นที่ไว้วางใจกัน ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี สมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนยังเป็นการสร้างระบอบประชาธิปไตยขึ้นพื้นฐานของท้องถิ่นนำไปสู่ประเทศ สมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลต้องสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนเพื่อจะได้รับความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ให้เจริญยิ่งขึ้น การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคอยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นสร้างความวางใจไม่เลือกปฏิบัติ การกำหนดนโยบายการจัดทำบริการสาธารณะการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ ต้องทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาท้องถิ่นให้ได้รับความเข้มแข็งจากการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ความไว้วางใจ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการของตนเองและการแก้สภาพปัญหาของท้องถิ่นให้ได้รับการพัฒนา ให้ความไว้วางใจส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองร่วมกับองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

4) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการไว้วางใจกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นเกิดจากการไว้วางใจกันของคนในท้องถิ่นที่เลือกสมาชิกท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน การบริหารงานขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างความเชื่อมั่นและให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจกันทำให้เกิดแรงสนับสนุน การไว้วางใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถผลักดันการตัดสินใจขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทางเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน สมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิบัติหน้าที่ต้องทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการทำกิจกรรมของท้องถิ่นต้องมีการไว้วางใจกัน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้การบำรุงส่งเสริมการทำมาหากินให้มีส่วนร่วมของประชาชน สมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาอาสารับใช้ประชาชนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต การทำงานขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้มีการไว้วางใจกันจึงจะได้ รับการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นต้องรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้ได้รับความปลอดภัยสร้างความเชื่อมั่นและการมีความไว้วางใจกัน

5) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการไว้วางใจกัน การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเกิดจากอุดมการณ์ของคนในท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นตรงกัน เข้ามาร่วมทำกิจกรรมของท้องถิ่นร่วมแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเกิดจากอุดมการณ์ของคนในท้องถิ่น ทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความรักสามัคคีกัน ร่วมกันปกป้องคุ้มครองสถานที่สำคัญๆ ของชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกิดจากการมีอุดมการณ์เดียวกัน สร้างความไว้วางใจให้กัน ทำให้ท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อท้องถิ่นมีหลากหลายความคิดเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วยกับองค์ กรแต่รวมตัว กันได้สร้างความเข้มแข็งเกิดจากมีอุดมการณ์เดียวกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอุดมการณ์เดียวกันจะทำให้การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพเป็นของประชาชน ความพร้อมเพียงขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของรูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีกระบวนการวิเคราะห์ 4 ด้านดังนี้ 1) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการไว้วางใจกัน (Trust) 2) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีความผูกพัน (Commitment) 3) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Coach and Objectives) 4) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) มีกระบวนการวิเคราะห์ ดังนี้ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปแบบตาราง

3. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการประยุกต์ตามหลักอปริหานิยธรรม 7

จากการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการ ประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม เกี่ยวกับการมีให้เสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในส่วนเดียว ไม่มีผลไปในทางที่เสื่อมของประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง มี 7 ประการ ดังนี้

1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์,ทำให้เกิดประโยชน์ในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ในเรื่องต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนเกิดความสามัคคีมีการแก้ไขปัญหา

2) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องเข้าให้ตรงเวลา อยู่ร่วมประชุมปรึกษาหารือสาระสำคัญตามแนวทางขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลจนครบกำหนดเวลา ร่วมรับผิดชอบในหน้าที่ในการประชุมพร้อมเพรียง

3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติไม่ล้มเลิกสิ่งบัญญัติ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ที่บัญญัติก่อน ไม่ควรตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบที่ไม่ถูกต้อง ไม่บัญญัติสิ่งใหม่ไม่ยกเลิกกฎเก่าตั้งบัญญัติอื่นให้ขัดต่อของเดิม

กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล ต้องถือกฎข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติของรูปแบบเทศบาล

4) เคารพนับถือผู้อาวุโสในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เห็นว่าการเคารพนับถือผู้อาวุโสกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนควร ให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ผู้เฒ่าในชุมชน ถ้อยคำของผู้อาวุโสเป็นสิ่งอันควรรับฟังแก้ไข้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์และเวลา

5) ไม่ลู่แก่อำนาจกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนควร ให้เกียรติต่อกุลสตรี ทุกคนที่อยู่ในองค์กรเดียวกันจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติต่อกุลสตรี ควรให้เกียรติกัน ไม่นินทาวาร้าย หรือพูดถึงกันในทางไม่ดี โดยไม่จำเป็นต้องเฉพาะกุลสตรี การไม่นินทาวาร้าย ให้เกียรติกัน รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันของคนในองค์กรปกครองท้องถิ่น

6) ให้ความเคารพต่อสถานที่ต่างๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ ทั้งในชุมชนและในสถานที่ต่างๆ การปกครองท้องถิ่นในเทศบาลของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวคือสมาชิกควรให้ความเคารพต่อสถานที่ต่างๆ เหตุเพราะในสังคมหนึ่งๆ หรือชุมชนหนึ่งๆ ควรให้การทำงานบำรุงรักษาความคุ้มครองสาธารณสถาน สาธารณะประโยชน์

7) คุ้มครองป้องกัน อันชอบธรรม การคุ้มครอง ป้องกันต่ออาคันตุกะผู้มาเยือนอันชอบธรรม ให้ความเคารพต่อสถานที่ต่างๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ ทั้งในชุมชนและในสถานที่ต่างๆ กล่าวคือกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ควรให้ความเคารพต่อสถานที่ เหตุเพราะในสังคมหนึ่งๆ หรือชุมชนหนึ่งๆ ให้การทำงานบำรุงรักษาความคุ้มครองสาธารณสถาน สาธารณะประโยชน์ ที่มีในชุมชนองค์กรปกครองท้องถิ่นของเทศบาล และควรให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชนควรคุ้มครองป้องกันหรือการต้อนรับขับสู้คุ้มครองป้องกันการเอาใจใส่ต่อแขกหรือญาติมิตรผู้มาเยือนและประเพณีท้องถิ่นควรได้รับความคุ้มครอง

5. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” ทำให้พบสาระสำคัญที่สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการโดยประยุกต์หลักอภิธานิธรรมมาใช้กับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบของเทศบาล กรณีศึกษา 3 เทศบาล ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบของเทศบาลผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนต้องบริหารงานด้วยความเสียสละซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสในโครงการกิจกรรมขององค์กรการปกครอง สร้างความไว้วางใจ (Trust) ให้กับชุมชนท้องถิ่นของตน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำโครงการและกิจกรรมของท้องถิ่น เป็นพื้นฐานความคิดเกี่ยวกับ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อได้รับการไว้วางใจจากผู้นำหรือบริหารท้องถิ่น

2) ความผูกพัน (Commitment) บนฐานความคิดที่ว่าบุคลากรต้องมีความผูกพันกับองค์กร โดยผู้นำหรือบริหารท้องถิ่นให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นและผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการจัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานขององค์กรการปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการโดยประยุกต์หลักอปริหานิยธรรมเข้ามาเสริมสร้างให้กับองค์กร จนเกิดความรัก ความผูกพันสร้างความเข้มแข็งในองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

3) มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Coach and Objectives) ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารและสมาชิกของท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนของท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล มีการเข้าร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกันเป็นการสร้างความเข้าใจไปไหนแนวทางเดียวกัน สามารถจัดความขัดแย้งในองค์กรได้

4) มีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) โดยมีฐานความคิดที่ว่าผู้ปฏิบัติงานมีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจในแนวทางการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบในงานของตนเองซึ่งจะทำให้ทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระไม่ถูกครอบงำโครงการต่างๆ ที่เป็นนโยบายขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรให้ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนต้องบริหารงานด้วยความเสียสละซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสในโครงการกิจกรรมขององค์กรการปกครองสร้างความไว้วางใจ (Trust) ให้กับชุมชนท้องถิ่นของตนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำโครงการและกิจกรรมของท้องถิ่น

2) ควรให้ผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นและผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการจัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานขององค์กรการปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสร้างความผูกพันขององค์กร

3) ควรให้ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนของท้องถิ่นมีการเข้า ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน

4) ควรให้ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) โดยมีฐานความคิดที่ว่าผู้ปฏิบัติงานมีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจในแนวทางการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบในงานของตนเองซึ่งจะทำให้ทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระไม่ถูกครอบงำโครงการต่าง ๆ ที่เป็นนโยบายขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2) ควรวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีความไว้วางใจกัน

3) ควรวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีอิสระในการปฏิบัติงาน

4) ควรวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีความผูกพัน

บรรณานุกรม

ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อนันต์ อนันตกุล. (2521). กรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. 6 เมษายน, 2560.